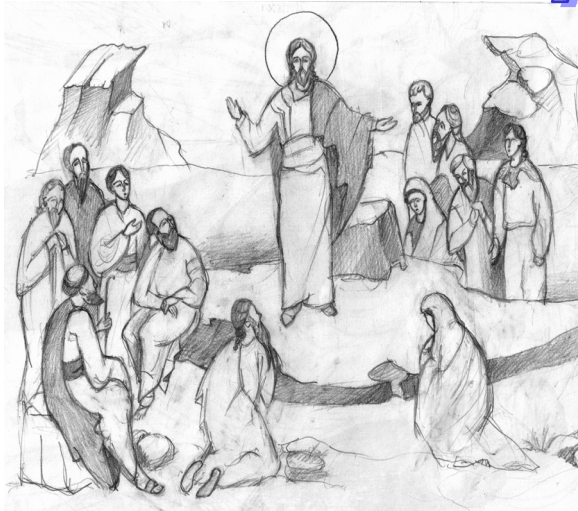

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica după Botezul Domnului

Grafică realizată de Elena Gheorghiuță

**Din Tâlcuirea Sfintei Evanghelii
- Arhim. Teofil Părăian -**

Spunem de multe ori cuvintele „pocăiți-vă”, de multe ori auzim cuvinte îndrumătoare la pocăință, chiar cerem noi de la Domnul nostru Iisus Hrisotos „*ca cealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință să o petrecem*”. Știm toate lucrurile acestea și bineînțeles că dacă ținem cont că există și o Taină a Pocăinței între cele 7 Taine ajutoare spre mântuire, dacă ne gândim la toate acestea, trebuie să avem considerație deosebită față de pocăință. Oare știm noi ce este pocăință ?

Cei mai mulți dintre credincioșii noștri cred că pocăința este părerea de rău pentru păcatele făcute, pentru răul făcut de oameni. Și este așa, dar într-un fel nu este așa, nu este numai atât. Mulți leagă pocăința de căință și căința de pocăință, ca și când lucru de căpetenie în pocăință ar fi tânguirea, căința. Să știți că nu este așa! Pocăința este altceva și mult mai mult altceva decât căința sau tânguirea. Pocăința înseamnă mult mai mult decât părerea de rău sau nu numai părerea de rău pentru păcatele făcute. Pocăința înseamnă altceva. Și înseamnă mai ales părăsirea păcatelor.

În împlinirea legii lui Dumnezeu nu este vorba numai de ocolirea răului, de ocolirea păcatului, ci este vorba și de împlinirea binelui. Poate vă mai aduceți aminte, v-am mai spus și de alte ori programul psalmistului în *Psalmul 33* și aceași program prezentat de Sfântul Apostol Petru în Epistola întâia sobornicească. Anume: „*Veniți fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Domnului vă voi învăța. De vrea omul să trăiască și să vadă zile bune să-și oprească limba de la rău și buzele sale de la minciună, să se ferească de rău și să facă binele, să caute pacea și s-o urmeze*”. Acesta este conținutul pocăinței. Ce anume ? Mai bine să ai o sfială față de Dumnezeu – să te gândești ca la Dumnezeu nu ca la om, având această sfială față de Dumnezeu pe care psalmistul o numește frică: „*Veniți fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Domnului vă voi învăța*”. Adică să ieșiți din nepăsare, să țineți seama de Dumnezeu, să țineți seama de poruncile lui Dumnezeu, să aveți pe Dumnezeu în prim-planul vieții voastre, să nu fie Dumnezeu decât la locul care I se cuvine. Și locul care I se cuvine lui Dumnezeu în inima noastră este cel dintâi loc: „*Cel ce iubește mai mult pe tatăl sau pe mama sa, nu este vrednic de Mine*”; „*Cel ce iubește mai mult pe fiul sau pe fiica sa nu este vrednic de Mine*”; „*Cel ce nu își ia crucea și să-mi urmeze Mie nu este vrednic de Mine*”, a spus Domnul Hristos și cuvintele au rămas în Sfânta Evanghelie de la Matei capitolul 10.

Așadar, Domnul Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu Însuși, trebuie să fie în viața noastră pe primul loc, în prim-planul vieții noastre. Și dacă este așa atunci ne raportăm la Dumnezeu și ne ferim de rău și facem binele, și zice psalmistul: „*De vrea omul să trăiască și să vadă zile bune – fiți atenți, ce să faceți! – să își oprească limba sa de la rău și buzele sale de la minciună, să se ferească de la rău și să facă binele, să caute pacea și s-o urmeze*”. Dacă trăiește cineva așa vede zile bune, și dacă nu trăiește așa, vin necazurile peste el pentru încălcarea legii lui Dumnezeu. Prin urmare lucrul de căpetenie este acesta în pocăință, să te ferești de rău, dar nu numai atât, ci să faci și binele.

(urmare în pagina 4)

Evanghelia duminicii Începutul propovăduirii Domnului (Matei IV, 12-17)

12. Și Iisus, auzind că Ioan a fost întemnițat, a plecat în Galileea.
13. Și părăsind Nazaretul, a venit de a locuit în Capernaum, lângă mare, în hotarele lui Zabulon și Neftali,
14. Ca să se îplinească ce s-a zis prin Isaia proorocul care zice:
15. «Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali spre mare, dincolo de Iordan, Galileea neamurilor;
16. Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședea în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit».
17. De atunci a început Iisus să propovăduiască și să spună: Pocăiți-vă, căci s-a apropiat împărăția cerurilor.

Adresăm pe această cale mulțumiri tuturor celor care ne-au sprijinit în organizarea și desfășurarea activităților cultural-filantropice din perioada Sfințelor Sărbători și a lucrărilor gospodărești adiacente. Bunul Dumnezeu să vă răsplătească dragostea și generozitatea.

Calendarul vechi și calendarul nou

Calendarul după care creștinii și-au orânduit sărbătorile a fost întocmit de filosoful păgân Sosigene din Alexandria în anul 46 î.Hr., din porunca împăratului roman Iulius Caesar (Cezar), motiv pentru poartă numele de „calendarul iulian”. Acest calendar era adaptat după anul astronomic, care, conform calculelor, avea o lungime de 365 de zile și 6 ore. Așadar, a fost adoptată durata convențională de 365 de zile, iar cele 6 ore care rămâneau în plus, la fiecare 4 ani adaugă încă o zi, care se înregistrează la sfârșitul lunii februarie, rezultând un an de 366 de zile, denumit “an bisect”. La cele 10 luni ale anului din străvechile calendare, au mai fost adăugate încă două, ce aveau să poarte numele a doi împărați romani: Iulius Cezar (iulie) și Octavian Augustus (august), anul fiind astfel împărțit în 12 luni de câte 30 și 31 de zile, iar luna februarie având 28 de zile în anii comuni și 29 de zile în anii bisecți.

Fără a considera că se alterează în vreun fel modul de măsurare a timpului din vremea când s-a născut Hristos, creștinii au adoptat calendarul iulian, care era de altfel, calendarul oficial în Imperiul roman. Ei doar au adăugat sistemului de numărare al zilelor o semnificație religioasă, de cele mai multe ori atribuită în mod convențional (mai cu seamă atunci când nu se cunoștea cu exactitate data istorică), dar cu mențiunea că evenimentele religioase trebuie serbate în aceleași zile de către toți creștinii. În acest sens, un rol deosebit l-a avut un părinte originar din Dobrogea de astăzi – Sfântul Dionisie Exiguul, cel care, în veacul al IV-lea, a pus bazele măsurării timpului de la Hristos, considerând Nașterea lui Hristos ca punctul de referință în măsurarea timpului – *înainte* și *după* Hristos (i.H. și d.H.)

Cu toate îmbunătățirile aduse de Sosigene, totuși calendarul iulian nu era perfect sincronizat cu calendarul astronomic, rezultând un an mai lung, respectiv o rămânere urmă în fiecare an cu 11 minute și aproape 46 de secunde, ceea ce înseamnă câte o zi diferență la fiecare 128 de ani. Diferența aceasta putea fi sesizată anual la echinocțiul de primăvară, ce fusese fixat la data de 24 martie, adică atunci când ziua era egală cu noaptea. Pentru a recupera eroarea de calcul a lui Sosigene, dar și pentru a stabili într-un mod cât mai judicios data Paștilor, Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325, au transferat data echinocțiului de primăvară trei zile mai devreme, în 21 martie.

Cu toate acestea însă, în lipsa unui mod de calcul mai precis, calendarul a continuat să rămână în urmă cu câte o zi la fiecare 128 de ani, lucru observabil mai ales în calculul datei Paștilor.

Îndreptarea calendarului avea să fie făcută pentru prima dată de către Papa Grigorie al XIII-lea, în anul 1582 cu sprijinul astronomului italian Luigi Lilio. De la numele papei, calendarul îndreptat s-a numit „calendarul gregorian”. Practic, îndreptarea a constat în reducerea a 10 zile de întârziere, revenindu-se astfel la aceeași dată a echinocțiului de primăvară, respectiv 21 martie.

Inițial, această îndreptare a fost privită cu reticență de Bisericele Ortodoxe, care au continuat să folosească calendarul iulian sau „calendarul pe stil vechi”. După Primul Război mondial însă, toate statele din Răsăritul Europei au adoptat calendarul gregorian sau „calendarul pe stil nou”, pentru a fi folosit în viața publică.

Ținând cont de această nouă orientare internațională, în anul 1923, s-au adunat la Constantinopol reprezentanții tuturor Bisericilor Ortodoxe, fiind hotărâtă anularea celor 13 zile de întârziere față de calendarul adoptat de Comunitatea internațională. Astfel au trecut la noul calendar Patriarhia de Constantinopol, Biserica Greciei, Biserica Ortodoxă Română, Patriarhia Alexandriei, Patriarhia Antiohiei, Biserica Poloniei, a Cehoslovaciei, a Albaniei și nu în ultimul rând Biserica Bulgariei. Excepție fac: Biserica Rusă, Biserica Sârbă și Patriarhia din Ierusalim, care folosesc calendarul vechi.

Această reuniune a reprezentanților bisericilor ortodoxe, a luat în considerare ultimele rezultate ale științei astronomice, găsindu-se astfel un procedeu mai bun decât cel gregorian, pentru a evita rămânerea în urmă a calendarului pe o perioadă mult mai mare de timp. Totodată s-a afirmat și se poate constata în acest sens că îndreptarea nu atinge cu nimic învățătura Bisericii, în latura sa dogmatică, canonică sau cea de cult. Iar ceea ce este foarte important de reținut este faptul că variata respectare a calendarului nu afectează unitatea canonică și buna frățietate a bisericilor ortodoxe.

Repere ale timpului liturgic

Biserica are orânduite o serie întreagă de reguli prin care omul se înscrie în conduita religioasă-morală a disciplinei ortodoxe. Putem spune că între aceste norme de cult un rol foarte important îl ocupă calendarul creștin ortodox, care prin modul de dispunere a sărbătorilor ne transpun în dimensiunea

liturgică a vieții în Hristos. Retrăirea evenimentelor din viața Mântuitorului, a Maicii Domnului și a Sfinților împărtășesc omului un har deosebit, o învățătură de credință sau o regulă de viață, în vederea dobândirii mântuirii. Sărbătorile, posturile, pomenirile morților, care se repetă de altfel în fiecare an au ca scop principal susținerea și promovarea vieții creștine.

Deși s-a adoptat noul calendar, totuși până astăzi a fost păstrată străvechea rânduială bisericească, conform căreia anul bisericesc începe pe data de 1 septembrie și se încheie la 31 august. Din punct de vedere liturgic, anul bisericesc este centrat pe viața și persoana Domnului nostru Iisus Hristos, prezent în Biserică prin toate cele trei însușiri ale Sale: cea de arhieru, de învățător și de împărat, toate acestea reînnoindu-se simbolic în cele trei perioade ale anului bisericesc, și anume:

1) Triodul, care începe de la Duminica Vameșului și a Fariseului și cuprinde Postul Mare, pune în evidență activitatea arhierescă a Mântuitorului;

2) Cea de-a doua perioadă, numită Penticostar, începe cu Duminica Învierii și se încheie cu duminica întâi de după Rusalii; această perioadă reliefează demnitatea împărătească a Mântuitorului.

3) Ultima perioadă, respectiv, Octoiul ține de la Duminica I după Rusalii, până la începutul Triodului. Este perioada cea mai lungă a anului durată ei fiind variabilă, în funcție de data Paștilor. Această perioadă evidențiază lucrarea învățătoarească a Mântuitorului.

Demn de remarcat este faptul că, în jurul sărbătorii Învierii Mântuitorului, se mișcă toată structura liturgică a anului bisericesc, care devine o actualizare o transpunere în realitatea cotidiană a vieții lui Hristos prin Biserică, spre mântuirea oamenilor.

De aceea, anul bisericesc, are menirea de a de a sfinți viața omului, transformând viața creștină în timp sfânt, aducând existența pământească la dimensiunea unei continue sărbători în Domnul. Sărbătorile de pe cuprinsul anului bisericesc se împart în mai multe categorii, după importanța lor. Astfel, avem praznicile împărătești sau sărbătorile domnești, care se referă la zilele de cinstire pentru Domnul Nostru Iisus Hristos și Maica Domnului. La acestea se adaugă sărbători ale sfinților mai importanți, între care intră și sărbătorile sfinților români și ale sfinților cu moaște la noi în țară.

Biserica a rânduit apoi zile de pocăință și post pentru creștini: postul de o zi sau de mai multe zile, ca mijloc de luptă împotriva patimilor și de

ajutorare a sufletului pentru curățirea și sfințirea lui prin virtuți și har. *Mihaela Georgeta Țibuleac*

Sfinți Români (24)

Sfântul Cuvios Antipa de la Calapodești este sărbătorit de Biserica Ortodoxă în ziua de 10 ianuarie. Sfântul s-a născut în anul 1816 în satul Calapodești, comuna Dealul Morii, județul Bacău, primind de la botez numele Alexandru. Tatăl său se numea Gheorghe Luchian și era diaconul bisericii din sat, iar mama, Ecaterina, s-a călugărit mai târziu sub numele de Elisabeta. După moartea tatălui, a fost nevoit să învețe meșteșugul legării de cărți, pentru a contribui astfel la întreținerea familiei.

În anul 1836, pe când avea 20 de ani, „fără de veste a fost cuprins de o negrăită și minunată lumină care i-a umplut inima de o nespusă bucurie”. Drept aceea, și-a părăsit familia îndreptându-se spre mănăstirea Neamț, dar starețul de aici nu l-a primit. S-a îndreptat atunci spre mănăstirea Căldărușani, din apropierea Bucureștilor, unde a fost primit ca frate și călugărit apoi cu numele de Alipie. După doi ani a plecat la muntele Athos stabilindu-se la schitul românesc Lacu, unde la acea vreme se nevoiau peste 80 de călugări români, renumiți în tot Athosul pentru înălțimea vieții lor monahale.

După aproape 15 ani de viațuire în schitul Lacu, râvnitorul monah se mută la mănăstirea Esfigmenou, în nordul Muntelui Athos, mănăstire susținută mult de voievozii moldoveni, precum și de familia marelui mitropolit Veniamin Costache al Moldovei. Aici primește Schima cea Mare (un vot special călugăresc) și numele de *Antipa*, fiind sfințit ierodiacon, apoi ieromonah (preot-călugăr).

În anul 1860, Sfântul Antipa se reîntoarce în Moldova, stabilindu-se la Iași, într-un metoc al unei mănăstiri din Muntele Athos. A călătorit ulterior în Rusia, un popas mai lung făcându-l la Marea Lavră Pecerska din Kiev, apoi în Moscova și Petersburg pentru a colecta ajutoare spre finalizarea lucrărilor de construcție ale schitului Prodromul. Chiar din primul an al venirii sale în Rusia, a vizitat mănăstirea Valaam, situată pe o insulă din Lacul Ladoga, în apropiere de Finlanda, mănăstire care l-a impresionat în chip deosebit. Drept aceea, după ce a trimis ajutoarele primite la Schitul Prodromul, în noiembrie 1865 s-a stabilit pentru totdeauna la mănăstirea Valaam, într-o chilie a schitului cu hramul Tuturor Sfinților. Datorită vieții sale îmbunătățite, Sfântul Antipa ajunge să fie cunoscut și în părțile de nord ale Rusiei și mulți călugări și mireni veneau să-l cunoască și să primească binecuvântarea și învățăturile sale.

După o viață întreagă petrecută în nevoițe sfinte, Cuviosul Antipa a trecut la cele veșnice la 10 ianuarie 1882, fiind îngropat în gropnița mănăstirii Varlaam. Cu binecuvântarea Sanctității sale Patriarhul Alexei al II-lea, părintele Antipa a intrat în rândul sfinților cinstiți de Biserica Ortodoxă Rusă.

În ziua de *13 ianuarie*, în calendarul creștin ortodox sunt pomeniți *Sfinții Ermil și Stratonice*. La începutul secolului al IV-lea, Liciniu, conducător al Imperiului Roman de Răsărit (308 – 321) și unul dintre cei mai aprigi prigonitori ai creștinilor, a aflat de la unul din ostașii săi că se află în ținutul Iliricului un diacon, cu numele Ermil, care de mult timp disprețuiește zeitățile romane și spune că „idolul nu este nimic în lume și că nu este alt Dumnezeu decât numai Unul” (I Corinteni 8, 4). Tulburat de această îndrăzneală, împăratul Liciniu a poruncit să fie adus diaconul Ermil înaintea sa. Acesta nu numai că nu s-a împotrivit, ci a cerut ostașilor să nu fie legat căci va merge de bună voie să se înfățișeze înaintea împăratului pentru a-și mărturisi credința.

A fost astfel închis și supus la numeroase și grele chinuri. În timpul suferințelor pe care le îndura, Sfântul Ermil îi mulțumea lui Dumnezeu pentru faptul de a-l putea mărturisi, rugându-L pe Hristos să-l întărească până la sfârșit. La un moment dat s-a auzit chiar un glas care i-a vestit că peste trei zile va fi izbăvit de chinuri. Martor al celor petrecute, Stratonice, temnicierul Sfântului, care era creștin în taină, s-a întristat și i-a oferit îngrijiri. Pentru aceasta a fost pârât împăratului și chinuit pentru mărturisirea credinței sale.

În cele din urmă, în ziua de 13 ianuarie 303, cei doi creștini, Ermil și Stratonice, și-au aflat sfârșitul mucenicesc, fiind spânzurați de un copac, iar trupurile au fost ciopârțite și aruncate în Dunăre, în apropierea orașului Singidunum (Belgradul de astăzi). După trei zile, trupurile lor au fost găsite, scoase din apă și îngropate împreună.

După Sfinți Români și apărători ai legii strămoșești

Din Tâlcuirea Sfintei Evanghelii

- Arhim. Teofil Părăian -

(continuare din pagina 1)

Deci este o lucrare în care înlăturăm răul și împlinim binele pentru că omul este creat pentru bine. Știți că în Sfânta Evanghelie sunt multe cuvinte ale Domnului Hristos în care suntem chemați la roade, să rodim, să aducem roade bune. Suntem asemănați cu niște pomi care aduc roade bune, după caz. Se vorbește despre mlădițele viței care aduc roade bune. Deci suntem chemați la roade, să rodim să aducem roade bune. Suntem asemănați cu niște pomi care aduc roade bune, după

caz. Se vorbește despre mlădițele viței care aduc roade bune. Deci suntem chemați la rodire, suntem chemați să facem ceva pozitiv. Adică să nu ne mulțumim numai să ne ferim de rău – „*Ferește-te de rău, dar fă binele!*” sau cum zice Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani: „*Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul cu binele*” (Romani 12, 21), împlinește binele, înmulțește binele, înmulțește bucuria. Și atunci este bine și pentru tine și vezi zile bune, și este bine și pentru ceilalți din jurul tău. Iar dacă nu faci lucrul acesta, dacă nu te ferești de rău, faci răul, atunci ajungi în nemulțumiri, în neliniște sufletească, în necazurile care vin după călcarea voii lui Dumnezeu.

Mulți dintre credincioși caută să scape de relele pe care le-au făcut și scapă de fapt cu ajutorul lui Dumnezeu și numai cu ajutorul lui Dumnezeu, și pentru aceasta avem o Sfântă Taină, Taina Sfintei Spovedanii, Taina Pocăinței, în care ne recunoaștem partea noastră de vină, câtă o știm noi, câtă o putem noi cunoaște, și ne hotărâm să împlinim binele. Numai că cineva care se spovedește o singură dată pe an și poate nici o singură dată pe an – și cei mai mulți dintre credincioșii noștri se spovedesc rar, o dată pe an în Postul Paștilor – nu se poate să aibă în sufletul lor o lucrare a pocăinței și nu se poate să aibă niște lucrări ale Spovedaniei. De ce? Pentru că Spovedania rămâne un lucru singuratic, un fapt izolat, și pentru că Spovedania, de cele mai multe ori, o fac în mare grabă și nu au timp să se recunoască ca păcătoși și pentru că nu sunt destul de hotărâți pentru bine și apoi așteaptă anul viitor să le spună, dacă le mai spun la Spovedanie.

În cazul acesta Spovedania nu este o taină și în cazul acesta Spovedania nu este ajutoare spre îndreptarea vieții. Pentru că aceasta se înțelege prin pocăință, îndreptarea vieții: „*Cel ce a furat să nu mai fure, să lucreze cu mâinile sale, să știe că a furat cândva și să lucreze cu mâinile sale să aducă milostenie, să aducă roade vrednice de milostenie*”. Numai cei ce se pocăiesc în felul acesta intră în Împărăția lui Dumnezeu. Cine nu se pocăiește în felul acesta nu intră în Împărăția lui Dumnezeu pentru că ceea ce intră în Împărăția lui Dumnezeu nu este nimic necurat, nimic spurcat.

Publicație editată de parohia TOMA COZMA
Str. Toma Cozma, nr. 41, cod poștal 700 554, Iași,
tel/fax **211 273**, e-mail: margineanu@mail.dntis.ro
Preot paroh Mihai Mărgineanu
Preot II Viorel Mihalache
Secretar redacție: Vasilica Onofrei

Se distribuie prin pangarul parohiei. Pentru susținerea acestei publicații, dar și pentru activitățile culturale și filantropice ale parohiei, primim donații în contul IBAN RO 38 RZBR 0000 0600 0027 6450 deschis la Raiffeisen Bank.